

Мистецтво Давнього Сходу

МИСТЕЦТВО МЕСОПОТАМІЇ

Періодизація культури Месопотамії

<i>Назва періоду</i>	<i>Хронологічні межі</i>
Шумеро-Аккадський	29 – 17 ст. до н.е.
Ранньодинастичний Шумер	29 – 25 ст. до н.е.
Аккад	24 – 22 ст. до н.е.
Пізній Шумер	22 – 20 ст. до н.е.
Старий Вавилон	20 - 17 ст. до н.е.
Ассирія	13 – 7 ст. до н.е.
Новий Вавилон	7 – 6 ст. до н.е.

Мистецтво раннього Шумеру (29 – 25 ст. до н.е.)

- Найдавніша відома світова цивілізація зародилася в **Передній Азії** між **Євфратом** і **Тигром** у 3 тис. до н.е.
- Фундамент тисячолітньої месопотамської культури заклали **шумери** – винахідники клинопису, що записали героїчний епос про **Гільгамеша**.

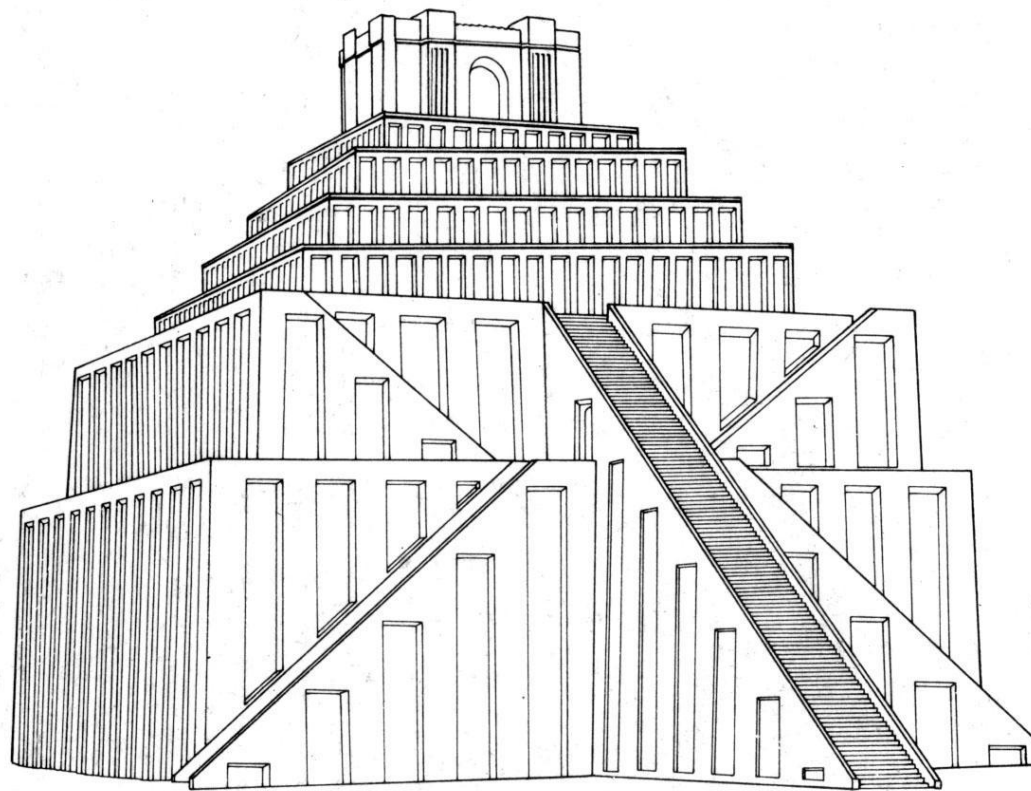
Мистецтво раннього Шумеру

- На Євфраті шумери побудували міста-держави – **Ереду, Ніппур, Ур, Урук, Лагаш.**
- Боги, що мали загальнодержавний культ – богиня родючості **Інанна**, бог місяця **Нанна**, бог війни **Нінгурсу** та ін.

Мистецтво раннього Шумеру

- **Зиккурат** – храм на кількох платформах. Масивна башта, що мала від трьох до семи ярусів у формі призматичних терас, побудованих із цегли-сирцю, які поєднувалися пандусами й увінчувалися спорудою невеликого храму.
- **Пандус** – похила поверхня, призначена для пересування людей або транспорту.

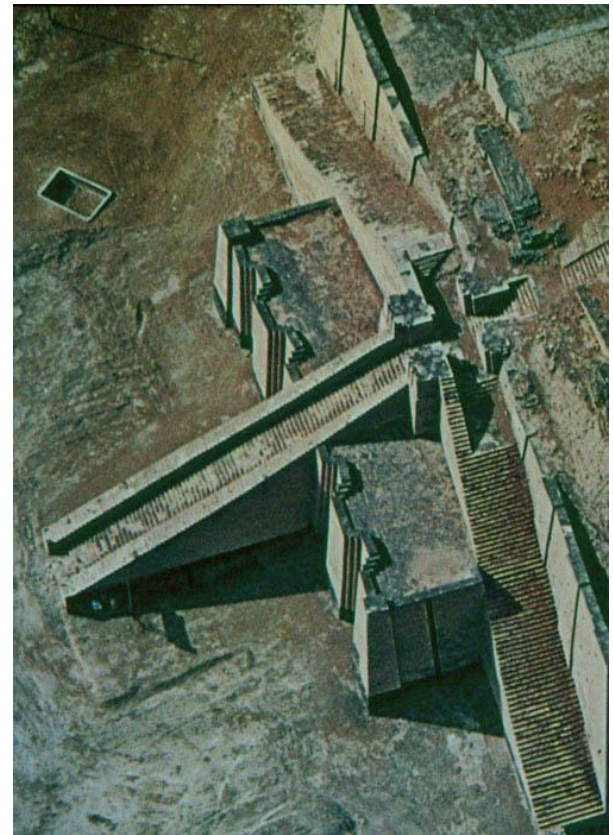
Зиккурат

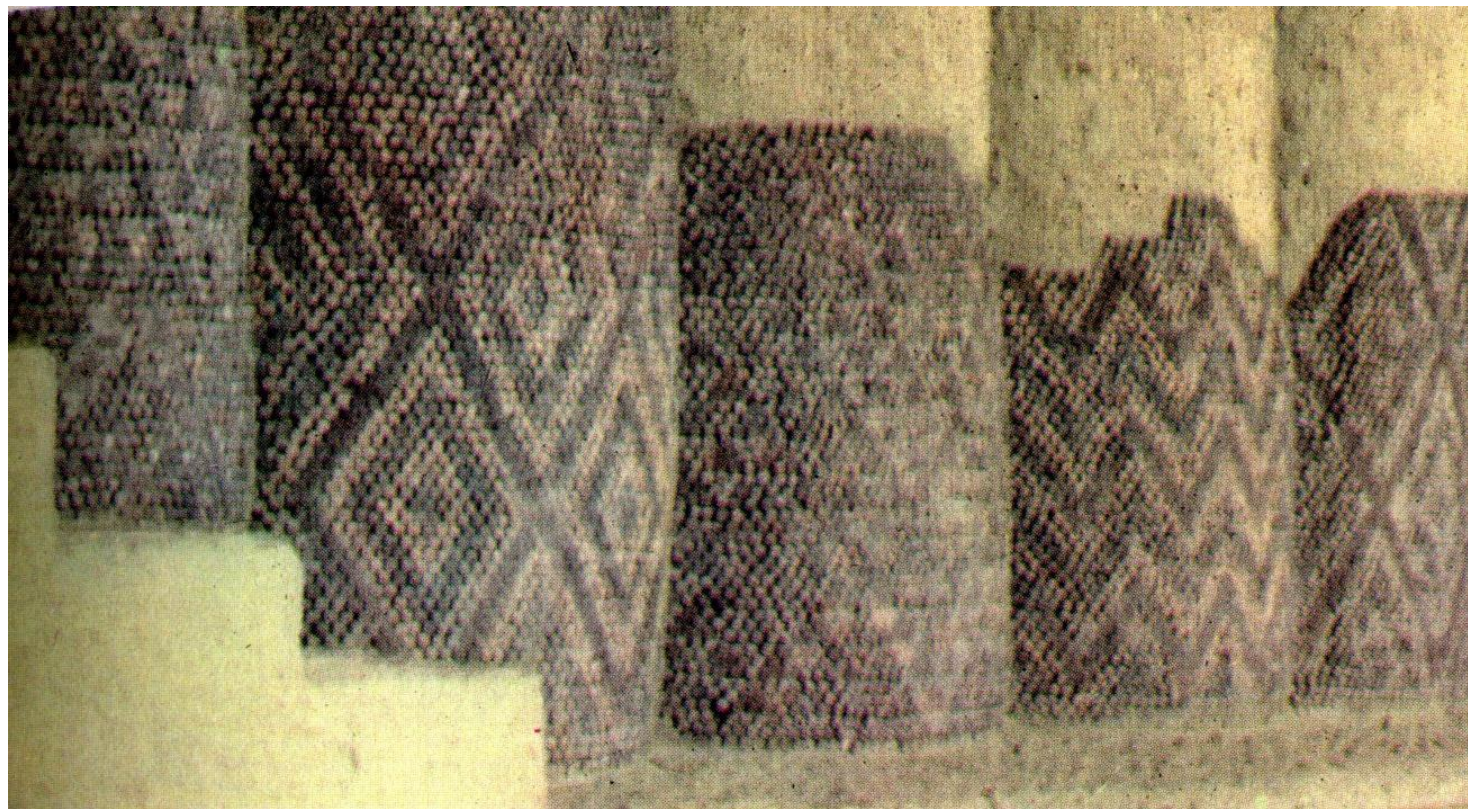
[Зиккурат]

[Зиккурат]

Червона споруда Урук (4. тис. до н.е.)

Червона споруда Урук (4 тис. до н.е.)

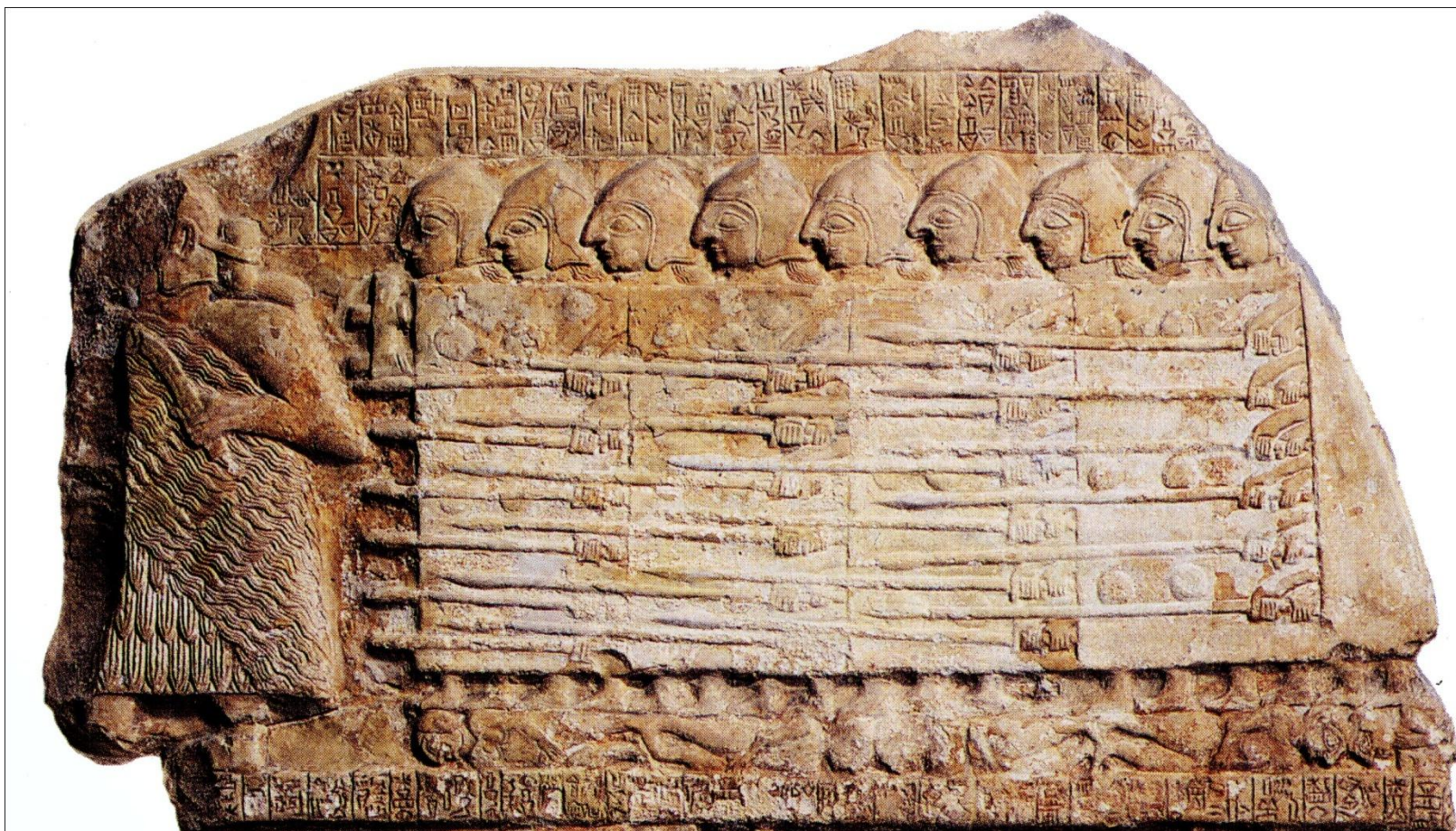
Стилістичні особливості образотворчого мистецтва Шумеру

- Порегістрове відтворення сюжету
- **Ісокефалія** – у композиції зображення голів на одному рівні
- Різномасштабність
- Ритмічність композиції
- Канон зображення людської фігури – обличчя і ноги у профіль, око у фас, плечовий пояс у тричвертному розвороті

Стела Шулік

Стела Шулік

Поховання давнього Ура

(26 ст. до н.е.)

Поховання давнього Ура

Поховання давнього Ура

- Цап біля дерева життя

Поховання давнього Ура

Мозаїчний штандарт

(26 ст. до н.е.) Лондон, Британський музей

Поховання давнього Ура Мозаїчний штандарт

Поховання давнього Ура Мозаїчний штандарт

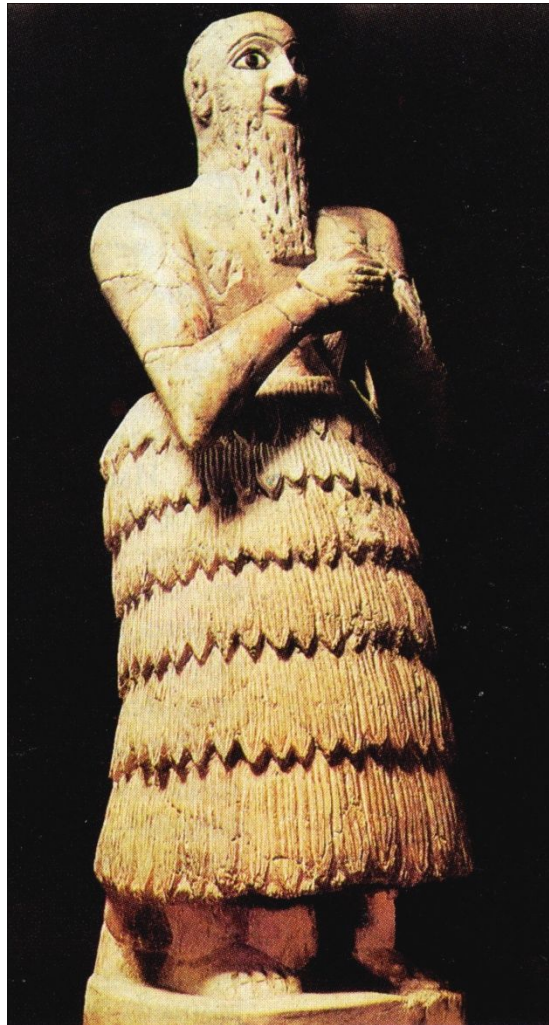
Голова Інанни з Урука

(початок III тис. до н.е.) Багдад, Іракський музей

Вотивні статуетки

(середина III тис. до н.е.)

Вотивні статуетки

(середина III тис. до н.е.)

МИСТЕЦТВО АККАДУ

(24 – 22 ст. до н.е.)

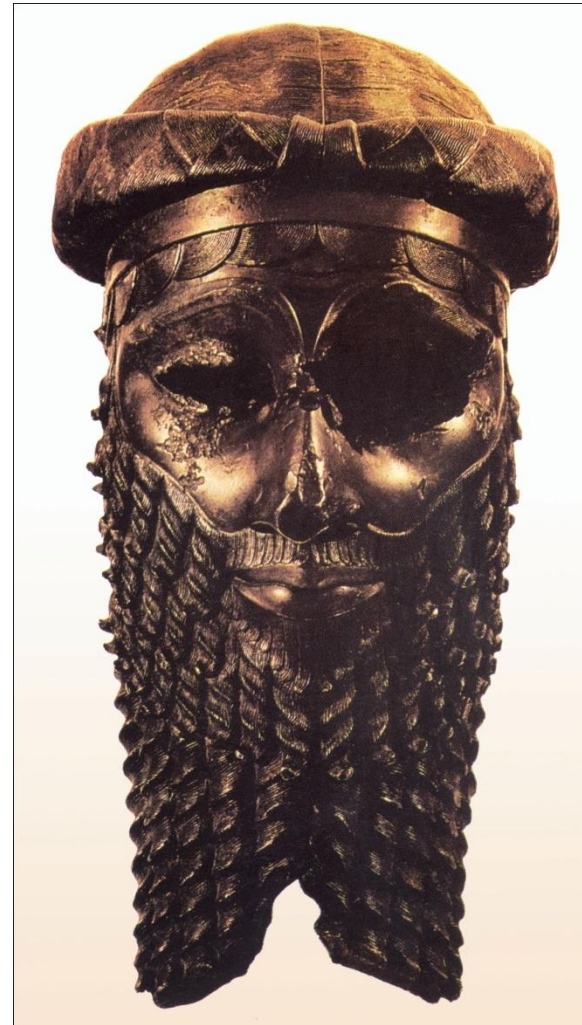
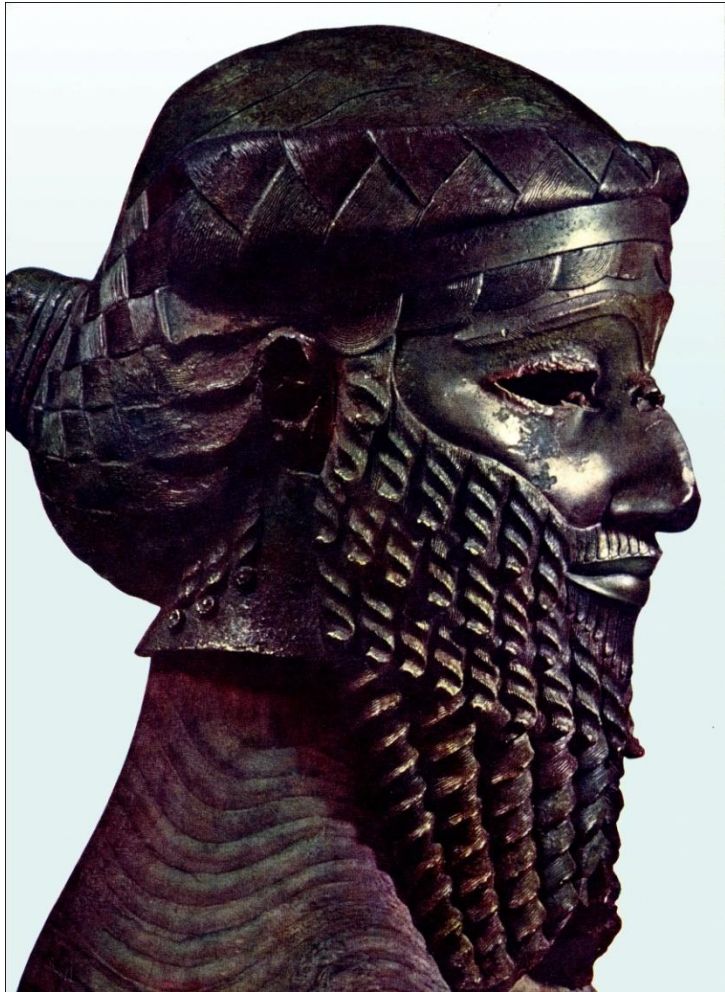
- Засновником могутньої Аккадської династії був **Саргон Давній**, ім'я якого перекладається як “істиний цар”.

Стилістичні особливості образотворчого мистецтва Аккаду

- Тонка деталізація
- Точне відтворення пропорцій та анатомічної будови тіла
- Портретність
- Вільна композиція

Мідна голова Саргон Давній

(23 ст. до н.е.) Багдад, Іракський музей

Сте́ла Нарам Суена

Мистецтво пізнього Шумеру

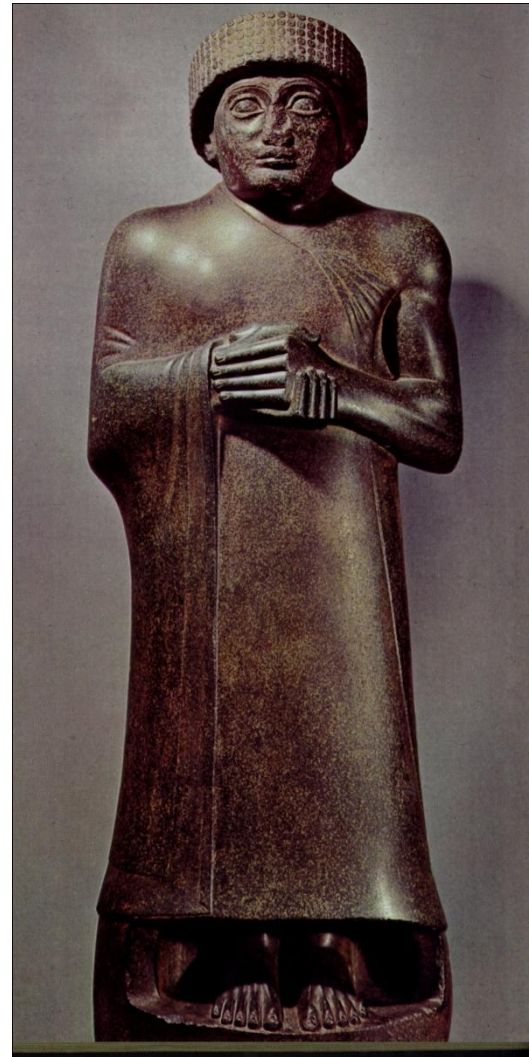
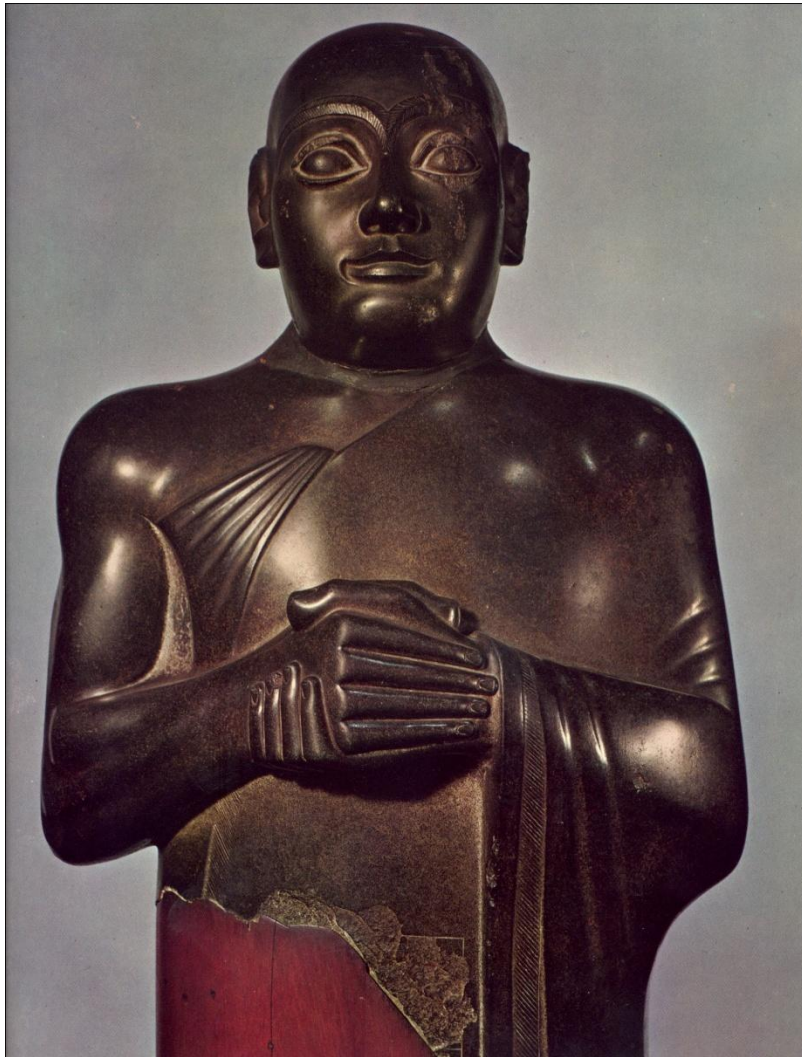
(22 – 20 ст. до н.е.)

- Володар **Лагаша** – жрець **Гудеа**.
- Останній шумерський період історії Месопотамії – час правління **III династії Ура**.

Стилістичні особливості мистецтва пізнього Шумеру

- Грандіозність архітектури
- В образотворчому мистецтві виразна портретність поєднується з характерною для шумерів узагальненістю образу
- Утвердження репрезентативної царської статуї

Гудеа, правитель Лагаша

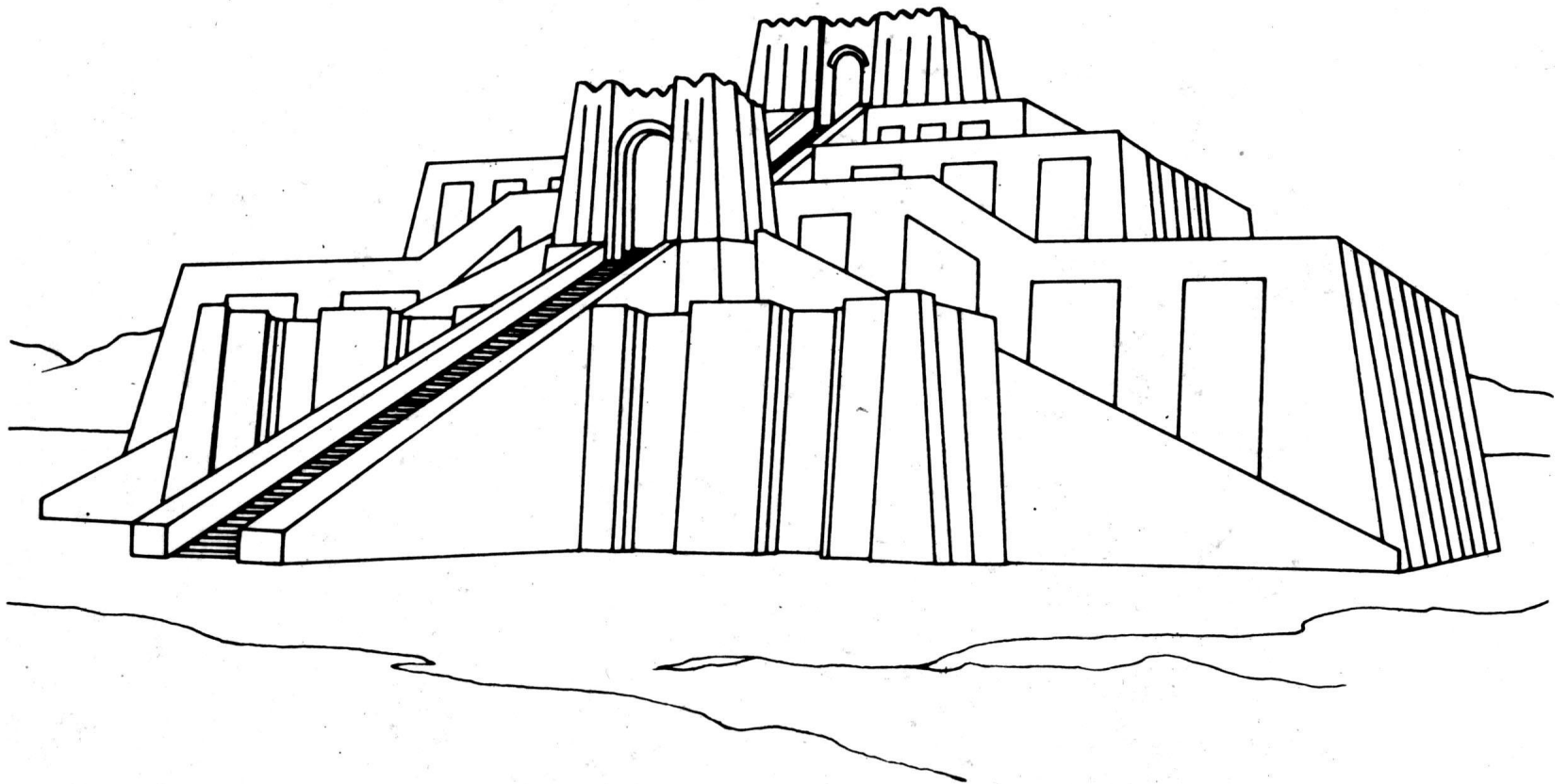
Зиккурат бога Нанни в Урі

(21 ст. до н.е.)

Зиккурат бога Нанни в Урі

(21 ст. до н.е.)

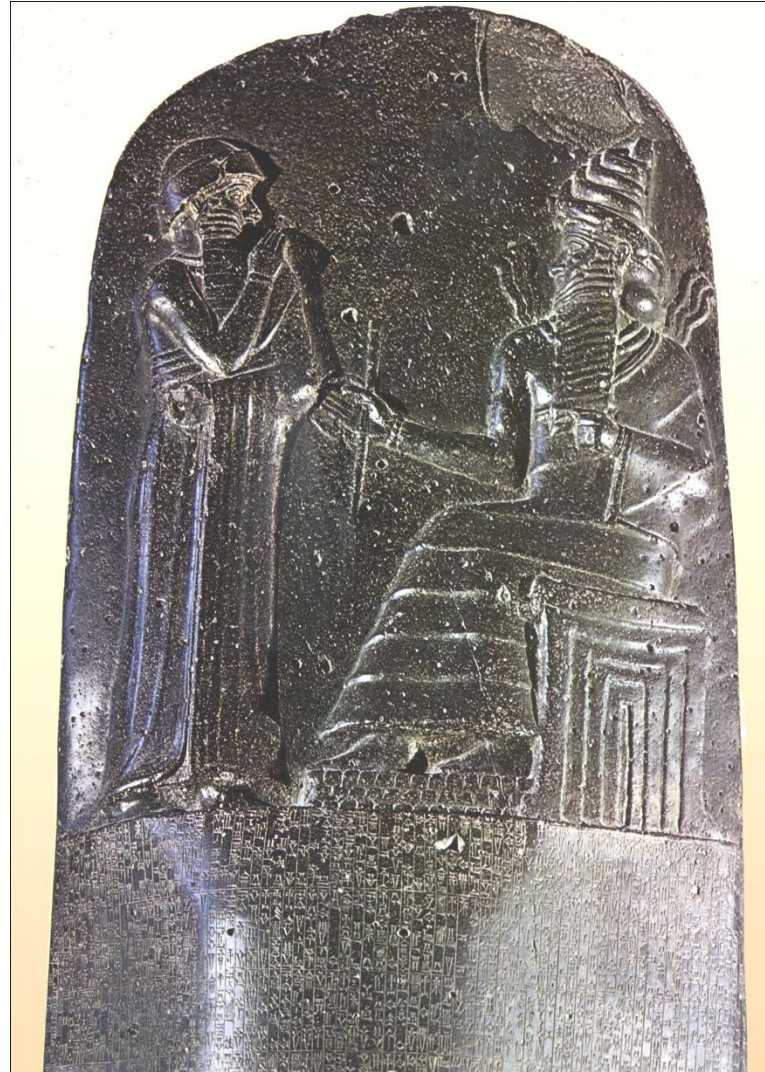

Мистецтво Старовавилонського царства (20 – 17 ст. до н.е.)

- **Вавилон** (“Ворота Бога”) заснували у III тис. до н.е. шумери
- Цар **Гаммурапі** створив державу, яка сьогодні відома як Старовавилонське царство. Він записав 282 статті закону на 2-метровій стелі Законів Гаммурапі

Сте́ла Законів Гаммурапі

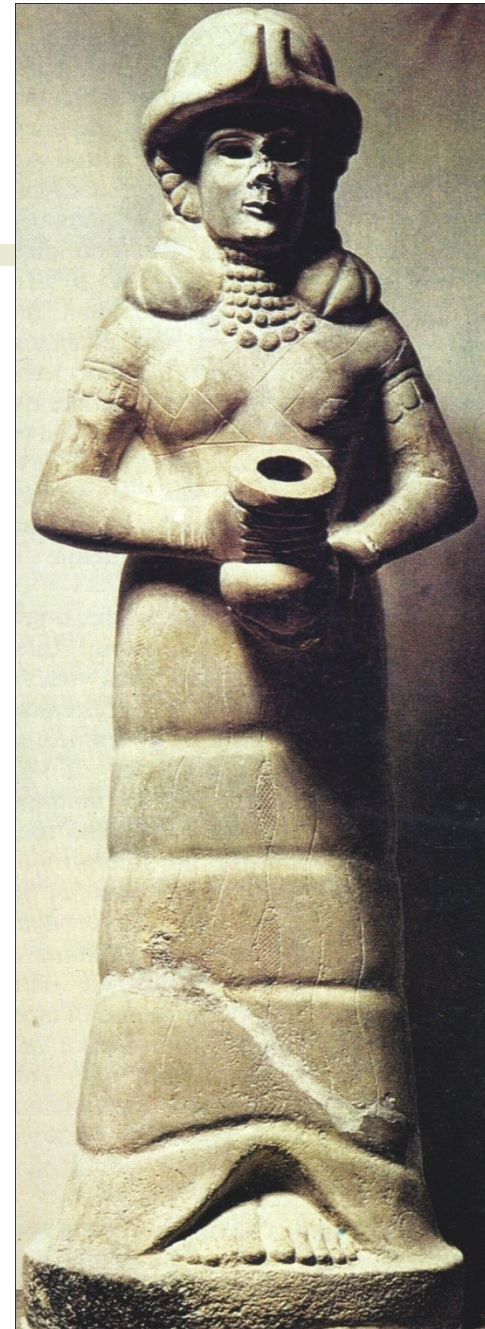
(18 ст. до н.е.)

Палац Зімриліма в Марі

Статуя богині Іштар

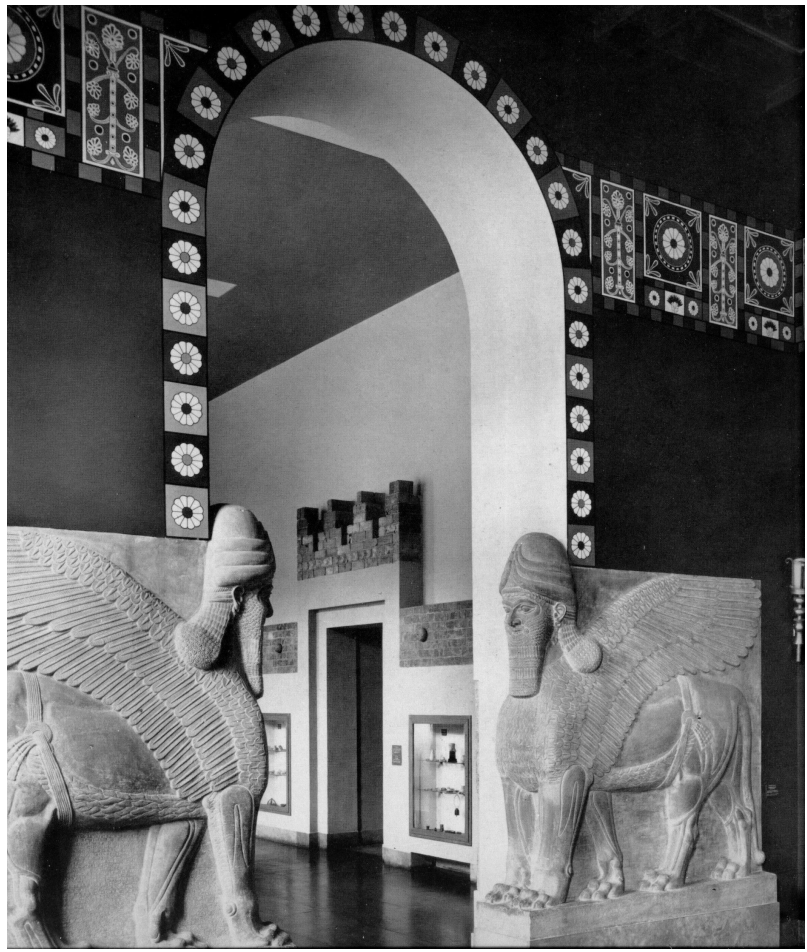
Мистецтво Ассирії (13 – 7 ст. до н.е.)

- У Північній Месопотамії у 14 ст. до н. е. утворилося Ассирійське царство зі столицею у місті **Ашшур** на березі ріки **Тигр**.
- На початку I тис. до н.е. Ассирія перетворилася на могутню військову державу

Шеду

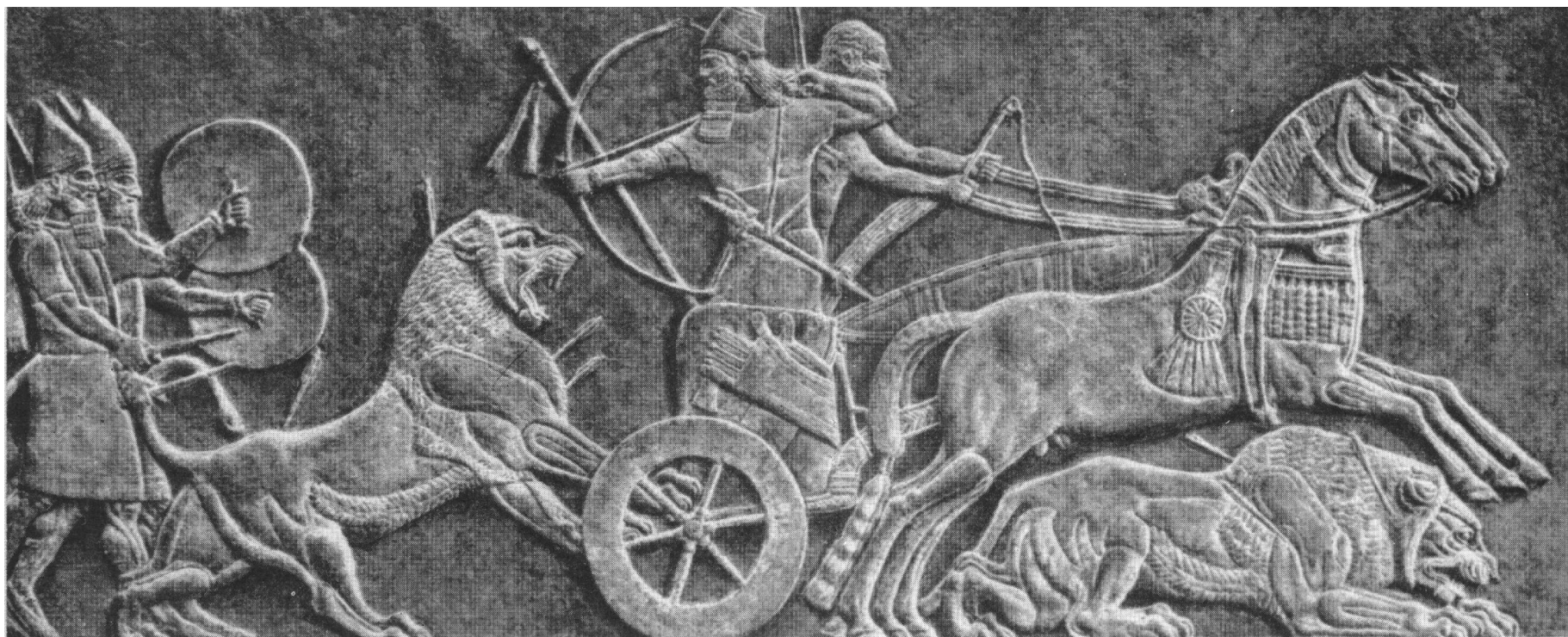
Шеду

Стилістичні особливості образотворчого мистецтва Ассирії

- Порегістрове зображення, принцип ісокефалії, різномасштабність, умовність зафарбування
- Канон зображення людської фігури: око і віддалене від глядача плече у фас, голова, ноги і ближнє плече у профіль
- Ідеалізований образ міцного чоловіка з грубими рисами обличчя в обрамленні стилізованих кучерів зачіски і довгої бороди
- Поєднання великих площин з декоративно, ювелірно трактованими деталями

Ассирійський рельєф

Ассирійський рельєф

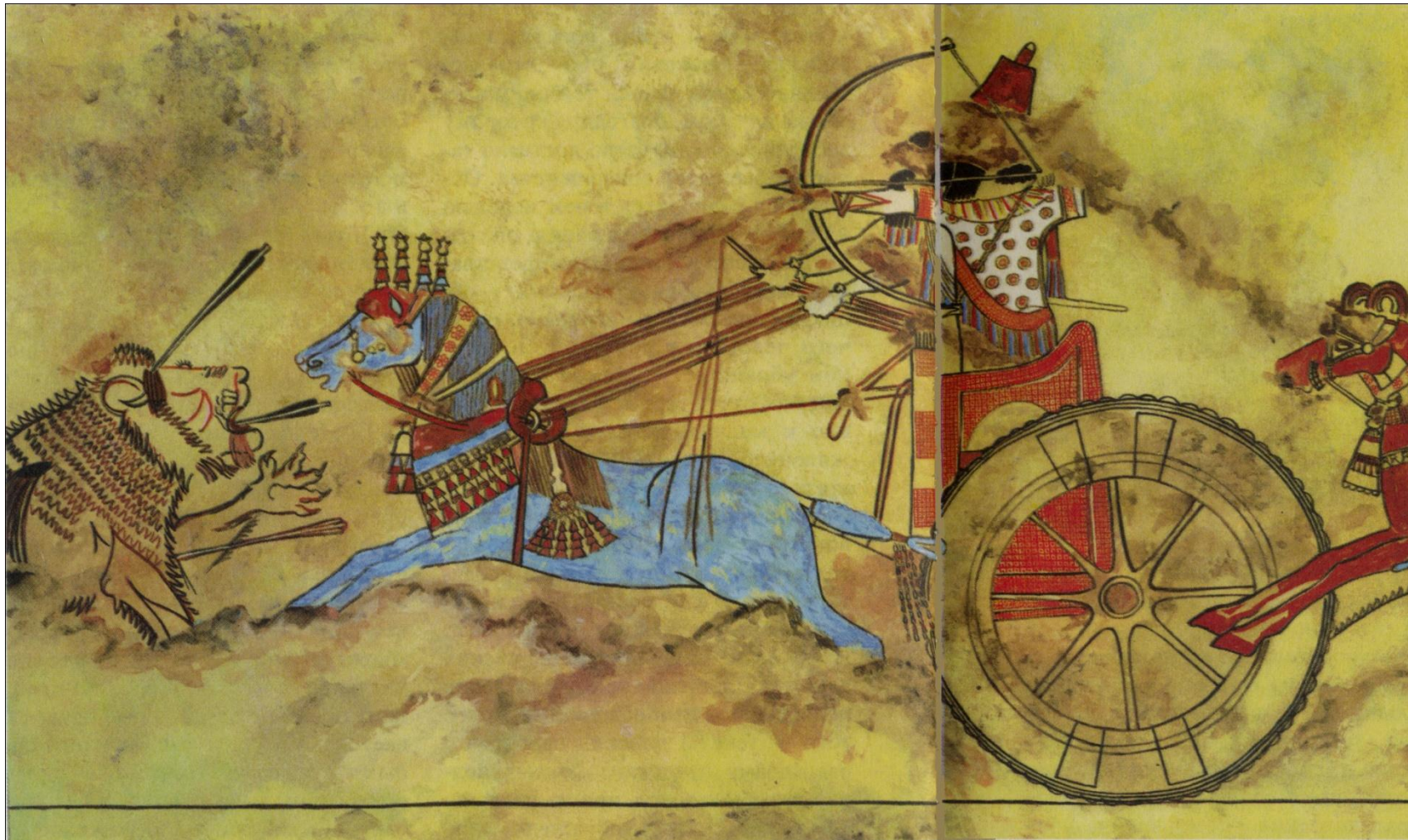

Ассирійський рельєф

Живопис Ассирії

Мистецтво Ассирії

- Могутній володар Ассирії **Ашшурбанапал** (669-635 рр. до н.е.) побудував столицю **Ніневію**
- Міцно укріплений палац у Ніневії нараховував понад 200 приміщень оздоблених 6 тисячами кв. м рельєфів

[Ніневія]

Палац Ашшурбанапала в Ніневії

Палац Ашшурбанапала в Ніневії

Велике царське полювання на левів

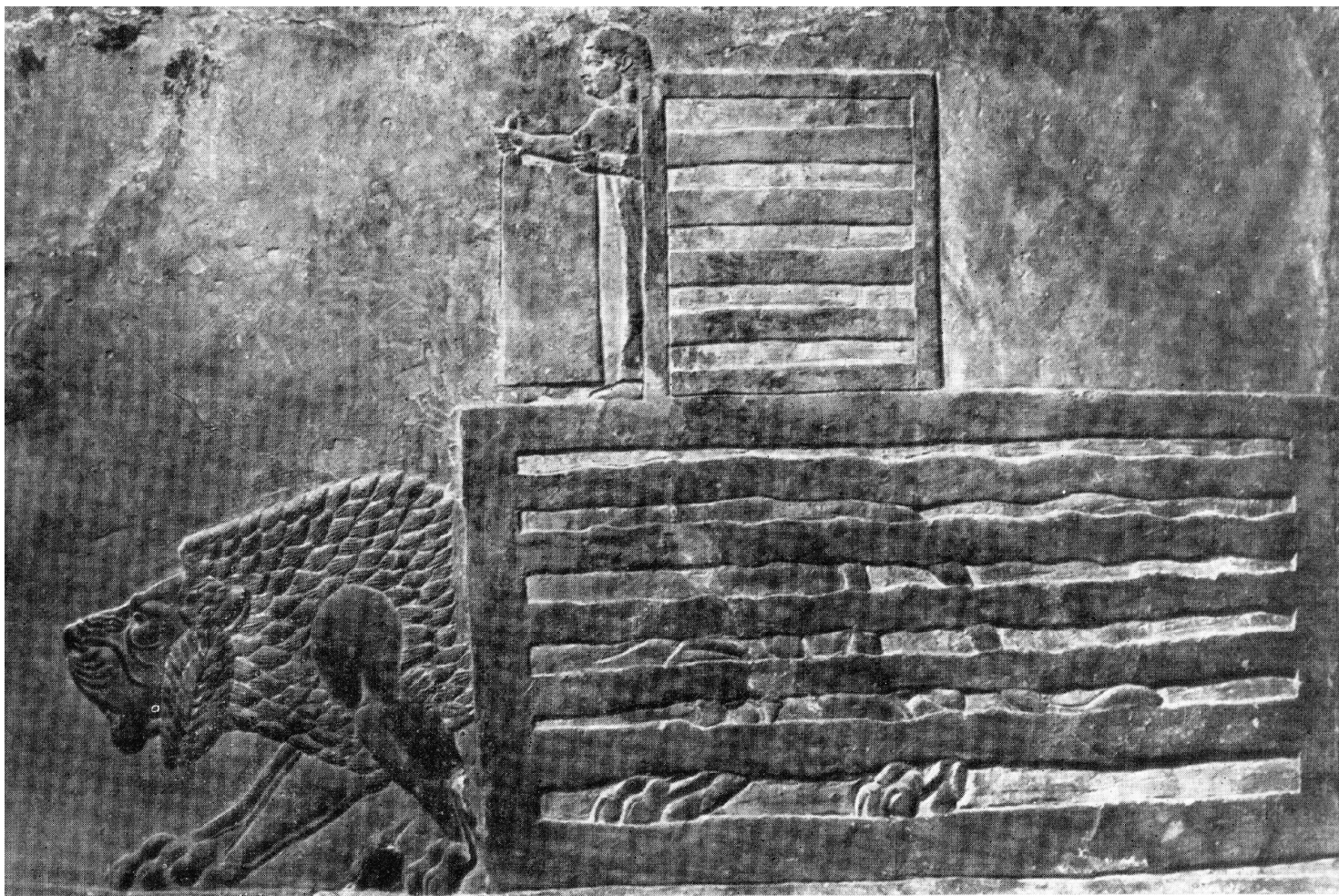

A decorative graphic at the top of the slide consists of a thin horizontal line. On the left side, a large black bracket '[' is positioned above the line. On the right side, a large yellow bracket ']' is positioned above the line.

Сукцесивний метод зображення

- поєднання в одному сюжеті кількох різночасових подій

Велике царське полювання на левів

Велике царське полювання на левів

Поранена левиця

(7 ст. до н.е.) Лондон, Британський музей

Нововавилонське мистецтво

(7 – 6 ст. до н.е.)

- У період правління **Навуходоносора II** (604-562 рр. до н.е.) світовою столицею стає Вавилон.
- Головні та парадні **Ворота Іштар**, від яких “**Дорога процесій**” вела до храму бога **Мардука**

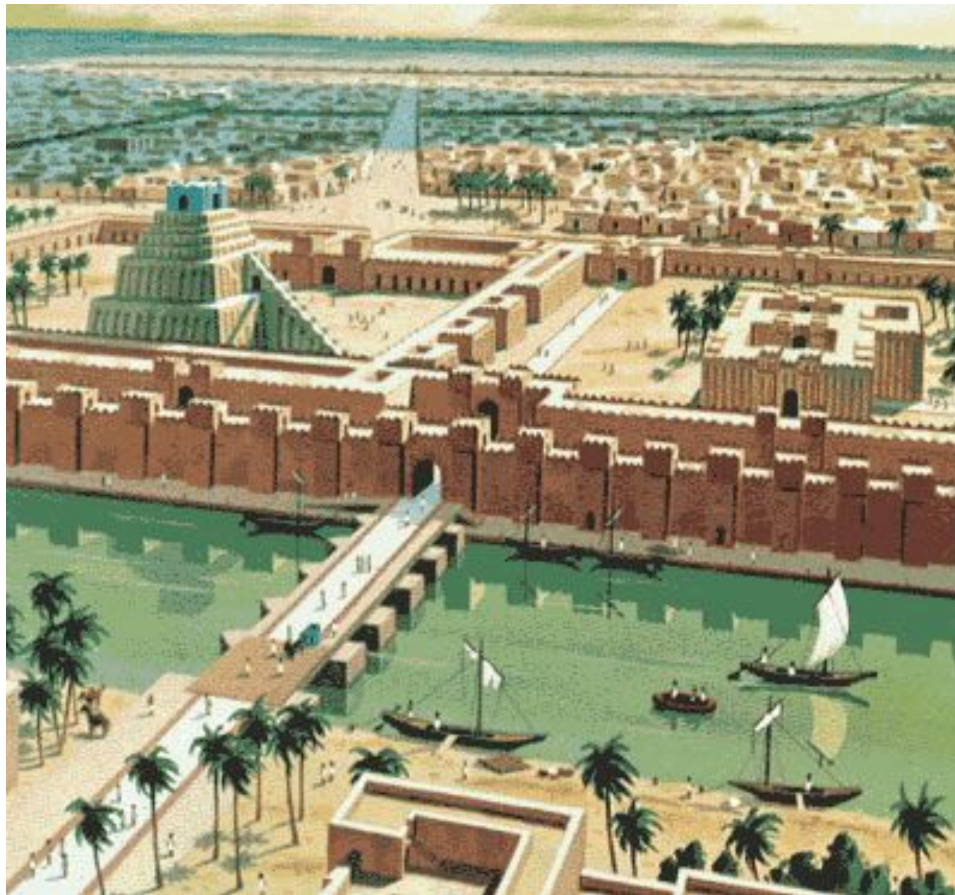
[Вавилон]

[Вавилон]

[Вавилон]

Дорога процесій

Реконструкція. Берлін
Державні музеї. Пергамон

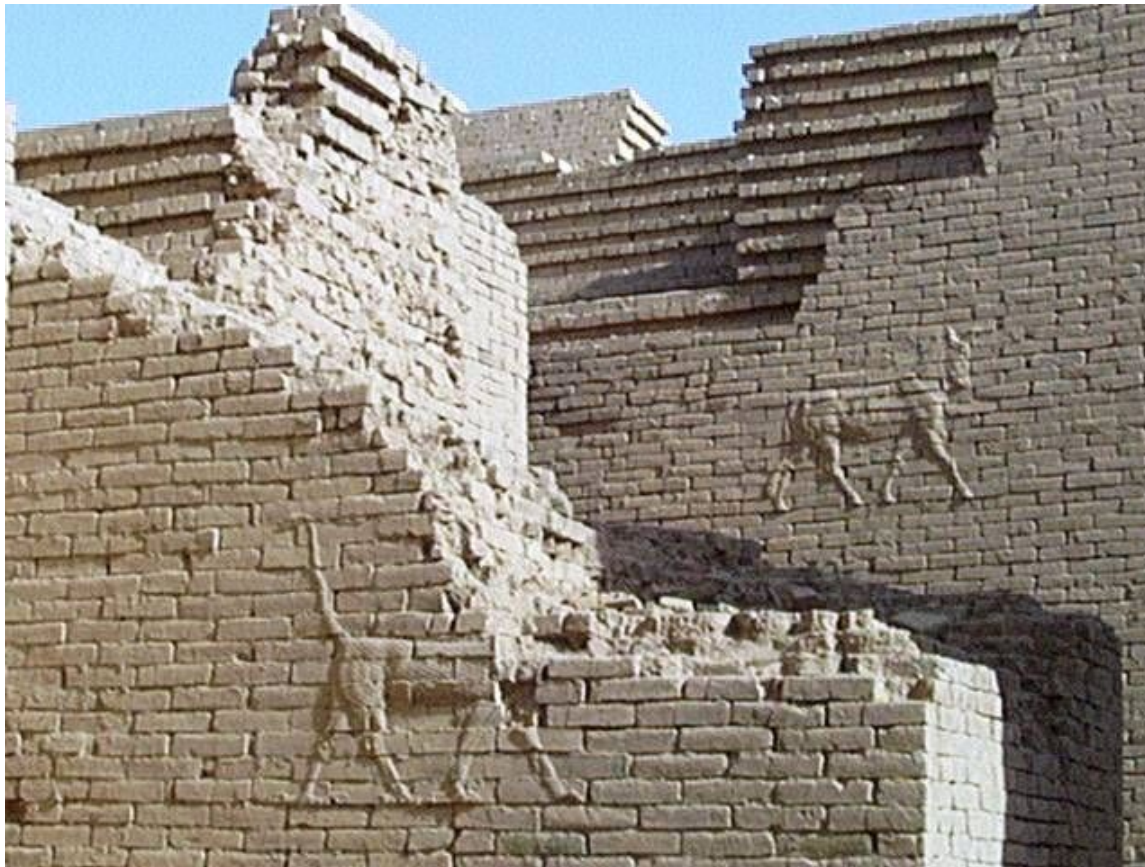

Дорога процесій

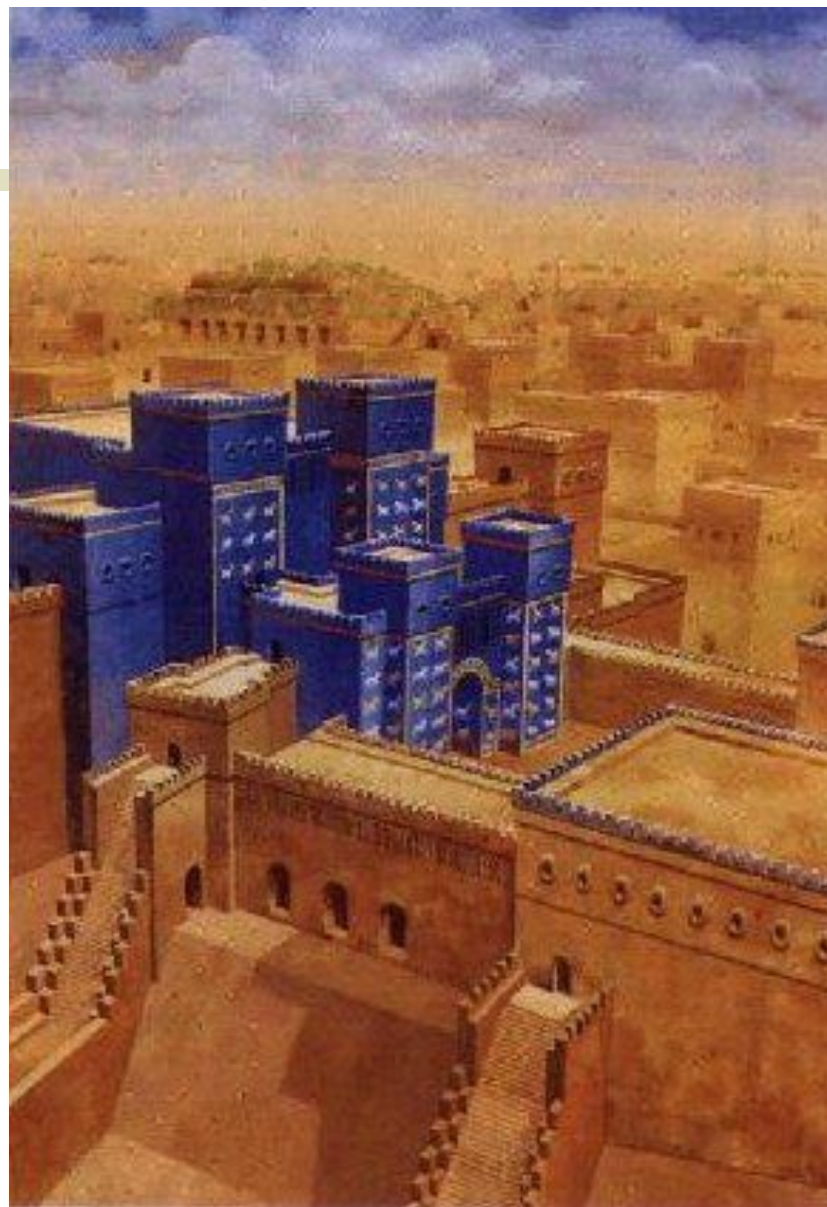
[Ворота Иштар]

Ворота Іштар

Ворота Іштар

Мушхуш

- До комплексу палацу Навуходоносора належали **Сади Семіраміди**
- На території храму бога Мардука підносилася **Вавилонська вежа** – зиккурат **Етеменанкі** (“Дім наріжного каменю неба і землі”), яку побудував архітектор **Ардах-хешу**.

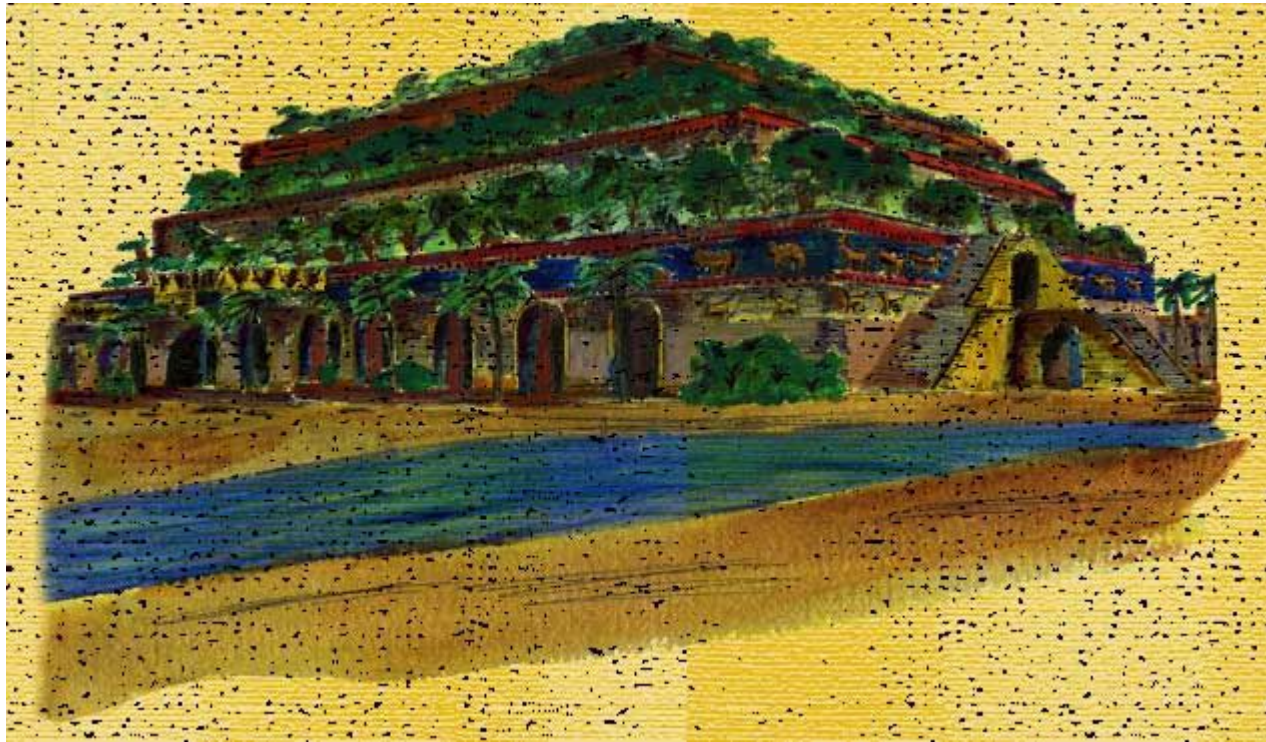
[Сади Семіраміди]

[Сади Семіраміди]

[Сади Семіраміди]

[Храм Мардука]

Вавилонська вежа

